

Zarządzenie nr 42/2024

Rektora Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Białymstoku

z dnia 16 października 2024 roku

w sprawie wprowadzenia

**Standardów Ochrony Małoletnich w Wyższej Szkole Ekonomicznej w Białymstoku
prowadzącej Dom Studenta**

Na podstawie art. 22 c ustawy z dnia 13 maja 2016r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (tj. Dz. U. 2023 poz. 1304 z późn. zm.) oraz § 8 ust. 1¹ Statutu Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Białymstoku, zarządzam, co następuje:

§ 1

1. Wprowadza się Standardy Ochrony Małoletnich przebywających w Domu Studenta prowadzonego przez Wyższą Szkołę Ekonomiczną w Białymstoku
2. Standardy, o których mowa w ust. 1, stanowią załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 2

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem jego podpisania.

REKTOR

dr hab. Aleksander Prokopiuk, prof. WSE

Standardy ochrony małoletnich w Wyższej Szkole Ekonomicznej w Białymstoku

Preambuła

W dniu 15 lutego 2024 r. weszła w życie Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1606). Jak wskazano w uzasadnieniu do tej ustawy, jej celem było podwyższenia standardów prawnych ochrony małoletnich, w tym podwyższenie ochrony w procedurach sądowych, wzmocnienia ich ochrony, w tym także systemowej ochrony przed skrzywdzeniem oraz podwyższenia poziomu poszanowania praw osób z niepełnosprawnością. Ustawa wprowadziła zmiany w szeregu ustaw, m.in. Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym, Kodeksie postępowania cywilnego, Kodeksie karnym wykonawczym, Ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej i innych. Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. wprowadziła istotne zmiany także w ustawie z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (T.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 560). Nowelizacja ta, przewidując rozszerzenie jej przedmiotu na "ochronę małoletnich" ma na celu kompleksową dbałość o bezpieczeństwo osób poniżej 18 roku życia.

Wyższa Szkoła Ekonomiczna w Białymstoku przyjmuje niniejszy dokument jako wzór zasad i procedur w przypadku podejrzenia, że dziecku, które przebywa w Wyższej Szkole Ekonomicznej prowadzącej Dom Studenta dzieje się krzywda. Niniejszy dokument przyjęty jest także w celu zapobiegania wszelkim zagrożeniom wobec dzieci.

Rozdział I : objaśnienie terminów używanych w dokumencie

Na potrzeby tego dokumentu zostało doprecyzowane znaczenie poniższych pojęć:

1. Dom Studenta prowadzony jest przez Wyższą Szkołę Ekonomiczną w Białymstoku.
2. Pracownik zatrudniony jest przez Wyższą Szkołę Ekonomiczną w Białymstoku do realizacji zadań związanych z prowadzeniem Domem Studenta oraz mający kontakt z gośćmi Domu Studenta.
3. Małoletnim/Dzieckiem jest każda osoba poniżej 18 roku życia.
4. Obca osoba dorosła to każda osoba powyżej 18 roku życia, która nie jest dla małoletniego jego rodzicem lub opiekunem prawnym.
5. Zgoda rodzica małoletniego oznacza zgodę co najmniej jednego z rodziców.

6. Krzywdzenie małoletniego oznacza popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę dziecka, przez jakąkolwiek osobę, lub zagrożenie dobra dziecka, w tym jego zaniedbywanie.
7. Przepięstwo na szkodę małoletniego – na szkodę dzieci mogą być popełnione wszystkie przestęstwa, jakie mogą być popełnione przeciwko osobom dorosłym, a dodatkowo przestęstwa, które mogą być popełnione wyłącznie przeciwko małoletnim (np. Wykorzystywanie seksualne z art. 200 kodeku karnego). Z uwagi na specyfikę obiektów turystycznych, w których łatwo można uzyskać możliwość odosobnienia, przestęstwami, do których najczęściej może dojść na ich terenie będą przestęstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, w szczególności zgwałcenie (art. 197 kodeksu karnego), seksualne wykorzystanie niepoczytalności i bezradności (art. 198 kk), seksualne wykorzystanie zależności lub krytycznego położenia (art. 199 kk), seksualne wykorzystanie osoby poniżej 15 roku życia (art. 200 kk), grooming (uwiedzenie małoletniego za pomocą środków porozumiewania się na odległość - art. 200a kk).
8. Osobą odpowiedzialną za przestrzeganie Standardów ochrony małoletnich jest Rektor Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Białymstoku sprawujący nadzór nad realizacją Standardów ochrony małoletnich. Osoba ta powierza przy tym obowiązki związane z przygotowaniem personelu podmiotu do standardów objętych niniejszym dokumentem poprzez zapoznanie tych osób z dokumentem, wyjaśnienie pytań i wątpliwości oraz odebranie od nich oświadczeń o zapoznaniu się ze Standardów ochrony małoletnich kierownikowi Domu Studenta.
9. Dane osobowe dziecka to wszelkie informacje umożliwiające identyfikację dziecka.

Rozdział II: zasady realizacji Standardów ochrony małoletnich

1. Wyższa Szkoła Ekonomiczna w Białymstoku prowadzi swoją działalność z najwyższym poszanowaniem praw człowieka, w szczególności praw dzieci jako osób szczególnie wrażliwych na krzywdzenie.
2. Wyższa Szkoła Ekonomiczna w Białymstoku podkreśla istotność prawnego i społecznego obowiązku zawiadamiania organów ścigania o każdym przypadku podejrzenia popełnienia przestęstwa na szkodę dzieci i zobowiązuje się szkolić swój personel w tym zakresie.

3. Wyższa Szkoła Ekonomiczna zobowiązuje się edukować personel na temat okoliczności wskazujących, że dziecko przebywające w obiekcie może być krzywdzone oraz w zakresie sposobów szybkiego i odpowiedniego reagowania na takie sytuacje.
4. Jedną z form skutecznego zapobiegania krzywdzeniu dzieci jest identyfikacja dziecka przebywającego w obiekcie i jego relacji w stosunku do osoby dorosłej, z którą przebywa w obiekcie. Personel podejmuje wszelkie możliwe kroki zmierzające do przeprowadzenia identyfikacji dziecka i jego relacji z osobą dorosłą, z którą znajduje się w obiekcie, w oparciu o procedurę, jasno określone zasady oraz dobrą praktykę.

Rozdział III: zasady zapewniające bezpieczne relacje między personelem podmiotu a małoletnim, a w szczególności zachowania niedozwolone wobec małoletnich

1. Pracownik zobowiązany jest utrzymywania profesjonalnej relacji z małoletnimi i każdorazowego rozważenia, czy reakcja, komunikat, bądź działanie wobec małoletniego są adekwatne do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe. Działanie winno przebiegać w sposób otwarty i przejrzysty dla innych, aby zminimalizować ryzyko błędnej interpretacji twojego zachowania.
2. W komunikacji z dziećmi Pracownik winien okazywać cierpliwość i szacunek.
3. W komunikacji z dziećmi Pracownik winien słuchać uważnie dzieci i udzielać im odpowiedzi adekwatnych do ich wieku i danej sytuacji.
4. W komunikacji z dziećmi niedopuszczalne jest zawstydzanie, upokarzanie, lekceważenie i obrażanie dziecka oraz podnoszenie głosu na dziecko.
5. Pracownik nie może ujawniać informacji wrażliwych dotyczących dziecka wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych dzieci.
6. Pracownik musi uszanować prawo dziecka do prywatności.
7. Pracownikowi nie wolno zachowywać się w obecności dzieci w sposób niestosowny.
8. Pracownikowi nie wolno nawiązywać z dzieckiem jakichkolwiek relacji romantycznych lub seksualnych ani składać mu propozycji o nieodpowiednim charakterze.
9. Pracownikowi nie wolno utrzymywać wizerunku dziecka (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) dla potrzeb prywatnych.
10. Pracownikowi nie wolno proponować dzieciom alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji, jak również używać ich w obecności dzieci.

Rozdział IV: postępowanie w momencie meldowania się Gości podróżujących wraz z osobami małoletnimi - zasady i procedury identyfikacji małoletniego przebywającego w obiekcie hotelarskim i jego relacji w stosunku do osoby dorosłej, z którą przebywa w tym obiekcie

1. Każdorazowo osoba dorosła podróżująca wraz z osobami małoletnimi dokonująca czynności meldunkowych w recepcji Domu Studenta, jest zobowiązana do złożenia oświadczenia w celu identyfikacji dziecka i jego relacji w stosunku do osoby, z którą przebywa w obiekcie na formularzu wydanym przez Pracownika dokonującego meldunku. Wzór formularza stanowi załącznik nr 1.
2. Każdy Pracownik zobowiązany jest do zwracania szczególnej uwagi na relacje łączące osobę małoletnią z osobą, z którą przebywa w Domu Studenta, w tym należy zwrócić szczególną uwagę na zachowanie małoletniego względem towarzyszącego dorosłego, wygląd małoletniego, zachowanie małoletniego np. niespokojne, zdenerwowane i unikające kontaktu wzrokowego, oraz zachowanie osoby dorosłej względem małoletniego.
3. W przypadku odmowy złożenia oświadczenia przez osobę dorosłą podróżującą z małoletnim, opisaną w ust. 1 powyżej, jak również w przypadku uzasadnionych wątpliwości co do bezpieczeństwa małoletniego, należy rozpocząć postępowanie z rozdziału V.

Rozdział V: zasady i procedury reagowania w przypadku uzasadnionego przypuszczenia, że dobro małoletniego znajdującego się na terenie Pokoi Gościennych jest zagrożone

1. Zawsze, kiedy jest to możliwe, należy dokonywać identyfikacji małoletniego i jego/jej relacji z osobą dorosłą, z którą przebywa w Domu Studenta.
2. W sytuacjach nietypowych lub podejrzanych podczas dokonywania czynności w portierni Domu Studenta, wskazujących na możliwe ryzyko krzywdzenia małoletniego, szczegółowa identyfikacja jest obowiązkowo przeprowadzana przez Pracownika dokonującego meldunku.
3. Aby dokonać szczegółowej identyfikacji małoletniego i jego relacji w stosunku do osoby, z którą przebywa w obiekcie, należy:
 - a. zapytać o tożsamość małoletniego oraz o relację małoletniego w stosunku do osoby, z którą przybyło do obiektu lub w nim przebywa. W tym celu można

- poprosić o dokument tożsamości małoletniego lub inny dokument potwierdzający, że osoba dorosła ma prawo do sprawowania opieki nad małoletnim w obiekcie. W przypadku braku dokumentu tożsamości można poprosić o podanie danych dziecka (imię, nazwisko, adres, numer PESEL).
- b. W przypadku braku dokumentów wskazujących na pokrewieństwo małoletniego i osoby dorosłej należy zapytać o tę relację osobę dorosłą oraz małoletniego.
 - c. Jeżeli osoba dorosła nie jest rodzicem lub opiekunem prawnym małoletniego, należy zapytać, czy posiada dokument świadczący o zgodzie rodziców na wspólny wyjazd osoby dorosłej z dzieckiem (np. pisemne oświadczenie).
 - d. Jeżeli osoba dorosła nie posiada dokumentu zgody rodziców, należy poprosić o numer telefonu wyżej wymienionych, aby zadzwonić i potwierdzić przebywanie małoletniego w obiekcie z obcą osobą dorosłą za wiedzą i zgodą rodziców/opiekunów prawnych.
4. W przypadku oporu ze strony osoby dorosłej co do okazania dokumentu małoletniego i/lub wskazania relacji należy wyjaśnić, że procedura służy zapewnieniu małoletnim korzystającym z Domu Studenta bezpieczeństwa.
 5. Po wyjaśnieniu sprawy w sposób pozytywny należy podziękować za czas poświęcony na upewnienie się, że małoletni jest pod dobrą opieką i jeszcze raz podkreślić, że procedura ma na celu zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom.
 6. W przypadku, gdy rozmowa nie rozwieje wątpliwości dotyczących podejrzenia wobec dorosłego i jego intencji skrzywdzenia małoletniego, należy dyskretnie powiadomić Osobę odpowiedzialną za przestrzeganie Standardów ochrony małoletnich upoważnioną przez Rektora tj. kierownika Domu Studenta.
 7. Od momentu kiedy pojawiły się pierwsze wątpliwości, zarówno małoletni, jak i osoba dorosła powinni być pod stałą obserwacją Pracowników i nie zostawać sami.
 8. Osoba odpowiedzialna za przestrzeganie Standardów ochrony małoletnich, która została powiadomiona o sytuacji, podejmuje decyzję o zawiadomieniu policji lub w razie wątpliwości przejmuje rozmowę z podejrzaną osobą dorosłą w celu uzyskania dalszych wyjaśnień.
 9. W przypadku, gdy rozmowa potwierdzi przekonanie o próbie lub popełnieniu przestępstwa na szkodę małoletniego, przełożony zawiadamia o tym podejrzeniu policję. W takim przypadku dalej stosuje się zapisy rozdziału V.

10. W przypadku, gdy świadkami nietypowych i/lub podejrzanych sytuacji są inni Pracownicy, powinni oni o tym niezwłocznie zawiadomić Osobę odpowiedzialną za przestrzeganie Standardów ochrony małoletnich, która zadecyduje o podjęciu odpowiednich działań.
11. W zależności od sytuacji i miejsca, Osoba odpowiedzialna za przestrzeganie Standardów ochrony małoletnich weryfikuje, na ile podejrzenie krzywdzenia małoletniego jest zasadne. W tym celu dobiera odpowiednie środki, prowadzące do wyjaśnienia sytuacji lub podejmuje decyzję o przeprowadzeniu interwencji i zawiadamia policję.

Rozdział VI: postępowanie w przypadku okoliczności wskazujących na skrzywdzenie dziecka - procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego oraz zawiadamianie sądu opiekuńczego

1. Mając uzasadnione podejrzenie, że małoletni przebywające w Pokojach Gościńnych jest krzywdzony, należy niezwłocznie zawiadomić policję, dzwoniąc pod numer 112 i opisując okoliczności zdarzenia. W zależności od dynamiki sytuacji i okoliczności, telefon wykonuje osoba, która jest bezpośrednim świadkiem zdarzenia. Jeśli zawiadamiającym jest pracownik, jednocześnie o zdarzeniu informuje kierownika Domu Studenta.
2. Uzasadnione podejrzenie krzywdzenia dziecka występuje wtedy, gdy:
 - a. dziecko ujawniło Pracownikowi Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Białymstoku fakt krzywdzenia,
 - b. pracownik zaobserwował krzywdzenie,
 - c. małoletni ma na sobie ślady krzywdzenia (np. zadrapania, zasinienia), a zapytane odpowiada niespójnie i/lub chaotycznie lub/i popada w zakłopotanie bądź występują inne okoliczności mogące wskazywać na krzywdzenie np. znalezienie materiałów pornograficznych z udziałem dzieci w pokoju osoby dorosłej.
3. W tej sytuacji należy podjąć wszelkie możliwe kroki mające na celu uniemożliwić małoletniemu oraz osobie podejrzewanej o krzywdzenie małoletniego oddalenie się z obiektu.

4. W każdym przypadku należy zadbać o bezpieczeństwo małoletniego. Małoletni powinien przebywać pod opieką pracownika do czasu przyjazdu policji.
5. W przypadku uzasadnionego podejrzenia, że doszło do popełnienia przestępstwa powiązanego z kontaktem małoletniego z materiałem biologicznym sprawcy, należy w miarę możliwości nie dopuścić, aby małoletni mył się oraz jadł/pił do czasu przyjazdu policji.
6. Po odbiorze małoletniego przez policję należy zabezpieczyć materiał z monitoringu oraz inne istotne dowody (np. dokumenty) dotyczące zdarzenia i na wniosek służb przekazać ich kopię listem poleconym lub osobiście prokuratorowi lub policji.
7. Po interwencji należy sporządzić notatkę służbową, szczegółowo opisującą zdarzenie.

Rozdział VII: postępowanie w przypadku okoliczności wskazujących na skrzywdzenie dziecka - procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego oraz zawiadamianie sądu opiekuńczego

Załącznik nr 1: Wzór oświadczenia Gościa o relacji z dzieckiem

Załącznik nr 2: Wzór zgody na pobyt dziecka osobą niebędącą rodzicem lub opiekunem prawnym

Załącznik 2. Wzór zgody na pobyt dziecka z osobą niebędącą rodzicem lub opiekunem prawnym

Upoważnienie do opieki nad dzieckiem

Ja.....zamieszkały/a

legitymujący/a się dowodem osobistym (seria i numer) będąc rodzicem / opiekunem prawnym, posiadając prawo do opieki nad

..... o numerze PESEL, zamieszkałego/łą

.....

upoważniam Pana/Panią zamieszkałego/łą

..... legitymującego się dowodem osobistym (seria i numer)

..... do sprawowania opieki, prowadzenia spraw bieżących oraz nagłych związanych z opieką nad wyżej wymienionym dzieckiem w trakcie pobytu w Domu Studenta

Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Białymstoku w terminie

.....

Jednocześnie oświadczam, że pomiędzy osobą upoważnioną do sprawowania opieki, a moim dzieckiem występuje stopień pokrewieństwa:

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia wynikającej z art. 233 § 6 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - kodeks karny.

.....

Załącznik nr 1: Wzór oświadczenia Gościa o relacji z dzieckiem

Oświadczenie dotyczące małoletnich

Imię i nazwisko Gościa: Data zameldowania:

Na podstawie procedury ochrony małoletnich obowiązującej zgodnie z art. 22c ust. 3 pkt 2. Ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich, podaję imiona i nazwiska towarzyszących mi małoletnich oraz charakter relacji łączącej mnie z małoletnimi:

Imię i nazwisko dziecka:

Charakter relacji łączącej Gościa z dzieckiem:

Podpis Gościa:

